
**DE EXOTISCHE ZEEPOK *MEGABALANUS COCCOPOMA* (DARWIN, 1854)
AUTOCHTOON VOORKOMEND BIJ BORSSELE – FREDDY VAN NIEULANDE,
HARRY RAAD & MARCO FAASSE**

Een uitstapje met de Biologische Werkgroep van de Nederlandse Onderwatersportbond op 11/03/06 leidde naar de Kaloot en de koelwaterinlaat van de elektriciteitscentrale. Bij de koelwaterinlaat werden door Harry Raad en Freddy van Nieulande 9 losliggende lege exemplaren van de zeepok *Megabalanus coccopoma* gevonden. Een dag later verzamelde Marco Faasse nog 11 exemplaren en verscheidene fragmenten. Harry Raad en Lex Kattenwinkel vonden er op 17/03/06 nog 2. Op 22/05/06 vond Riaan Rijken er 15. De zeepok valt op door zijn grote afmetingen en de kleur. Hoogte en diameter kunnen 3 cm bedragen en in de kleuren overheerst een opvallend roserood.

MEGABALANUS COCCOPOMA

Megabalanus coccopoma is oorspronkelijk afkomstig van de Pacifische kusten van Centraal en Zuid-Amerika. Deze tropische zeepok werd eerder op een boei voor de Nederlandse kust aangetroffen (Buizer, 1978; als *Balanus perforatus*) en in 1997 en 1998 op boeien voor de Belgische kust (Kerckhof & Catrijsse, 2001). De laatstgenoemde auteurs vermelden van beide jaren 10 exemplaren. Op 03/02/04 verzamelde H. Raad een dood exemplaar op een groot plastic vat, aangespoeld bij een harde ZW wind bij Domburg. De andere organismen op het vat leefden nog: jonge mossels (*Mytilus edulis*), brakwaterpokken (*Balanus improvisus*) en Nieuw-Zeelandse pokken/sterretjes (*Elminus modestus*). Voor morfologische details van *M. coccopoma* wordt verwezen naar Henry & McLaughlin (1986). Afgezien van enkele misvormde exemplaren maten wij een grootste diameter van 34 mm en een grootste hoogte van 29 mm. Het kleinste exemplaar mat 12 x 14 mm.

***MEGABALANUS COCCOPOMA* BIJ BORSSELE**

De zeepokken werden aangetroffen in de afvoergoot van de zeefinstallatie en tussen verwijderde mossels daarnaast. Bij enkele exemplaren zijn stukjes steen en cement op de bodemplaat aanwezig, bij andere verfresten. Aangenomen wordt dat de zeepokken losgestoken zijn van wanden in het zeefgebouw en/of het overdekte deel van de afvoergoot. Er werden geen levende

exemplaren of exemplaren met vleesresten gevonden, dus waarschijnlijk zijn ze al enige tijd geleden doodgegaan, wellicht door lage temperaturen. Voor de herkomst van de larven die zich bij Borssele hebben gevestigd, kan gedacht worden aan zeepokken op schepen. De drukbevaaren vaargeul ligt op een afstand van iets minder dan een km. Een scheepsterminal ligt slechts ongeveer een km naar het oosten en westelijk liggen de Sloehavens op een afstand van luttele kilometers. Een andere mogelijkheid is dat exemplaren op boeien voor de Nederlandse, of waarschijnlijker de Belgische kust de betreffende larven geproduceerd hebben. Voor de Belgische kust zijn tweejarige exemplaren en exemplaren met eieren of embryo's ("gravid individuals") aangetroffen (Kerckhof & Catrijsse, 2001).

Megabalanus coccopoma werd aangetroffen bij de koelwaterinlaat, niet de koelwateruitlaat. De vestiging is dus niet te wijten of te danken aan een flink verhoogde watertemperatuur. Eerder werd wel *Balanus amphitrite* autochtoon bij de koelwateruitlaat aangetroffen (Faasse, 1996).

Figuur 1. *Megabalanus coccopoma* (De Kalkoot, maart 2006; foto: Marco Faasse).

SLOTOPMERKINGEN

Bij determinatie van *M. coccopoma* met behulp van de tabel van Buizer (1985) komt men uit op *M. tintinnabulum*. De laatstgenoemde soort is nog niet autochtoon in Nederland aangetroffen, wel in België (Kerckhof & Catrijsse, 2001). Er zijn nog diverse andere exotische zeepokken in Nederland te verwachten. Het is de moeite waard ongewone zeepokken te verzamelen voor nader onderzoek. Materiaal van *M. coccopoma* bevindt zich in de collecties van de schrijvers van dit artikel.

SUMMARY

An autochthonous find of the exotic acorn barnacle *Megabalanus coccopoma* in the southwest-Netherlands is reported. Twenty-two barnacles belonging to this species were found between debris originating from the inlet of the power station at Borssele in the period 11-17/03/06. This record constitutes the second in this country; the first specimen being collected from a buoy off the coast. In nearby Belgian waters *M. coccopoma* was collected from buoys off the coast in 1997 and 1998.

LITERATUUR

- BUIZER, D.A.G., 1978. First autochthonous records of *Balanus perforatus* Bruguière (Cirripedia, Balanomorpha) and *Conchoderma auritum* (L.) (Cirripedia, Lepadomorpha) in the coastal waters of the Netherlands. *Zoölogische Bijdragen* 23: 34-37.
- BUIZER, D.A.G., 1985. De rankpotigen (Crustacea – Cirripedia) van de Nederlandse kust. *Tabellenserie SWG* nr. 28.
- FAASSE, M.A., 1996. *Diadumene luciae* (Verrill, 1869) en *Balanus amphitrite* Darwin, 1854 bij de koelwateruitlaat te Borssele. *Het Zeepaard* 56(3): 73-75.
- HENRY, D.P. & P. McLAUGHLIN, 1986. The recent species of *Megabalanus* (Cirripedia: Balanomorpha) with special emphasis on *Balanus tintinnabulum* (Linnaeus) sensu lato. *Zoölogische Verhandelingen Leiden* 235: 1-69.
- KERCKHOF, F. & A. CATRIJSSE, 2001. Exotic Cirripedia (Balanomorpha) from buoys off the Belgian coast. *Senckenbergiana Maritima* 31(2): 245-254.

Adres van de schrijver:
Schorerstraat 14, 4341 GN Arnemuiden
e-mail: mafaasse@hetnet.nl